

PUHEVAMMAISUUS

Puhevammainen henkilö on kuuleva henkilö, joka ei pysty kommunikoiamaan ja viestimään puheen avulla. Hänen kykynsä tuottaa puhetta voi olla eri syistä puutteellista, tai puhumisen kyky voi puuttua kokonaan. Hänellä voi olla vaikeuksia lukea tai kirjoittaa. Osalla puhevammaisista henkilöistä voi olla myös vaikeuksia puhutun kielen ymmärtämisessä ja toiminnanohjauksessa. Arvioidaan, että Suomessa on yli 100 000 eri tavoin puhevammaista henkilöä. He ovat kaikenikäisiä, lapsia, nuoria, aikuisia ja vanhuksia.

Puhevammaisuus voi johtua vammasta tai oireyhtymästä, joka henkilöllä on ollut jo syntyessään. Tällaisia ovat esimerkiksi CP-oireyhtymä, erilaiset kehitysvammat ja erilaiset neurologiset sairaudet ja häiriöt, kuten lasten kehitykselliset kielihäiriöt. Autismin kirjon henkilöistä osalla on haasteita kommunikoinnissa.

Puhevammaisuus voi johtua myös vammautumisesta tai etenevästä neurologisesta sairaudesta. Kommunikaatiovaikeuksia voivat aiheuttaa aivoverenvuoto, aivoinfarkti ja aivovammat. Suomessa noin 24 000 ihmistä saa vuosittain aivoverenvuodon tai aivoinfarktiin, ja heistä arviolta noin 4 000 ihmiselle jää pitkäaikaisoireeksi jonkinasteinen afasia, puheentuoton tai ymmärtämisen vaikeus. Eteneviä neurologisia sairauksia, jotka edetessään aiheuttavat kommunikointikyvyn menetystä ovat muun muassa MS- ja ALS-tauti, Parkinsonin tauti ja muistisairaudet.

Puhevammaisista henkilöistä neljäsosa, noin 30 000 henkilöä käyttää kommunikoinnissaan puhetta tukevia ja korvaavia menetelmiä (AAC-menetelmiä). Oikeus Kelan vammaisten tulkkauspalvelun käyttöön on myönnetty vuoden 2026 alussa 2062 puhevammaiselle henkilölle, joista 540 on ottanut palvelun käyttöön.

Tämä tietosivu on osa Suomen Puhevammaisten Tulkit ry:n puhetulkkauksen ja kommunikaatio-ohjauksen tietopakettia.

Kuvat: Papunet.net, KUVAKO, muokattu versio

Lähteet ja lisätietoa:
Aivovammaliitto 2026. [Tietoa aivoverenkiertohäiriöistä](#). Verkkosivu.
Atula, Sari 2026. [Afasia \(aivoperäinen puhehäiriö\)](#). Duodecim Terveyskirjasto. Verkkootikkeli.
Atula, Sari 2026. [Aivohalvaus \(aivoinfarkti ja aivoverenvuoto\)](#). Duodecim Terveyskirjasto. Verkkootikkeli.
Kehitysvammaliitto 2026. [Puhevammaisuuden kirjo](#). Verkkosivu.
Kehitysvammaliitto 2026. [Puhevammaisuus](#). Verkkosivu.
Kansaneläkelaitos 2025. [Tilastietokanta Kelasto - Vammaisten tulkkauspalvelut](#). Verkkotietokanta.
Papunet 2026. [Kommunikointi voi vaikeutua eri syistä](#). Verkkosivu.
Puhevammaisten vertaistukiyhdistys ry (Puhva) 2026. [Puhevammaisten vertaistukiyhdistys ry](#). Verkkosivu.
Lähteisiin on viitattu 14.3.2026.